

draget noget til, at forlænge Pengeløsen, at udsætte Afviklingen af Forholdene; men Følgen vilde fremdeles være bleven, at private Discontenter eller Barespeculanter, som vare istand til at stille behørig Sikkerhed, vilde naturligtvis have forsøgt, hvad der laa dem alernærmest, selv hvis de ikke havde trængt dertil, at faae Laan paa billige Vilkaar, og faa tjene Forfjellen, enten ved at discontere eller ved at speculere i Varer, men en saadan Disposition fra Statens Side over de omtalte betydelige Pengemidler vilde vistnok have været alt Andet end heldbringende for det Hele.

Der er et andet Punkt, hvorom jeg ogsaa troer at burde yttre et Par Ord. Fra forskjellige Sider, navnlig igaar af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 8de Valgfreds (Nimesstad) og idag af Rigsdagsmanden for Veile Amts 1ste Valgfreds (Gad), er der anket over de betydelige Summer, der medgaae til det saakaldte lærde Skolevæsen, og disse Anker, som have faaet betydelig Understøttelse her i Salen, have visseelig, saavidt jeg skjønner, en god Grund. Jeg troer nemlig, at de simpelt hen ere en Følge af det factiske Forhold, at den Opgave, som disse Skoler indtil for faa Aar siden søgte at løse, og som de i det Væsentlige endnu søge at løse, ikke svarer til Tiden, eller, for at betegne det ganske kort, jeg troer, at den historisk-sproglige Undervisning har altfor stor Overvægt. Imidlertid er der dog et meget langt Spring fra den Erkjendelse, at man maa stille Opgaven for disse Institutioner anderledes — og navnlig saaledes, at de for det 19de Aarhundrede blive hvad de vare for det 16de Aarhundrede, dels Skoler, der benyttedes af Alle og Enhver, som attraaede en høiere Dannelse, og dels Skoler, som virkelig tilfredsstillende en saadan Trang — og til at sige, at de Pengemidler, som fra gammel Tid ere henlagte til den høiere Undervisnings Fremme, skulle have en anden Anvendelse eller ere for store til denne Anvendelse. Det er glædeligt at see, hvorledes Disciplinantallet i de lærde Skoler, hvor man i den seuere Tid er begyndt at imødekomme Tidens retfærdige Fordringer, er i stærk og stadig Tiltag, men endnu er Antallet dog meget

ringere, end det var i de lignende Skoler i det 16de Aarhundrede.

Til Slutning skylder jeg den høitærede Indenrigsminister at takke ham for det Svar, han igaar gav paa en Forespørgsel af mig. Jeg tør derefter haabe, at det omtalte Misforhold snart vil blive ændret, enten det faa skeer ved særlig Lov eller gennem Finantsloven.

Alberti: Jeg har et Par Bemærkninger at gjøre i Anledning af hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) har fremsørt. Han sagde før, at vi kunne være rolige med Hensyn til Kassebeholdningen, denne Sag er jo ordnet, og forsaavidt kan man være rolig i 5 Aar; men der er dog bestandig den Omstændighed derved, at Kassebeholdningen og dens Anvendelse er unddragen Rigsdagens Raadighed, og der kan med Hensyn dertil kun være Tale om moralske Garantier. Det gjorde den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds gjældende, dengang Kassebeholdningsloven forelaa, og jeg haaber, han vil vedkjende sig det nu; om han vil være rolig alene ved moralske Garantier, maa han selv bedst kunne afgjøre, men da han i høi Grad har fremmet Afgjørelsen af den Stilling, som Kassebeholdningen og Reserveconden fik ved Loven af 4de Marts s. A., saa vil jeg haabe, at han ogsaa ved Revisionen af Budgettet for iaar vil have sin Opmærksomhed henvendt paa den Rente-Indtægt, som Kongerigets særlige Finantser skulle have igennem Kassebeholdningen og Reserveconden, thi den ærede Rigsdagsmand har jo ikke sagt, at mine Bemærkninger med Hensyn til Beregningen af Renterne for disse 2 Poster var urigtig. Jeg tør dernæst paastaae, at, dersom vi, eller en for Rigsdagen ansvarlig Minister, havde haft Raadighed over Kassebeholdningen, saa vilde der ikke være blevet stillet saa urimelig strenge Betingelser for Laansøgerne af de $2\frac{1}{2}$ Million, som jeg igaar omtalte; den Omstændighed, at Den, der er Disponent, Den, der er enerådende over Kassebeholdningen, ikke skal møde her i Salen og svare for sine Handlinger, gjør imidlertid dels, at der træffes andre og